

Narcovina: Za tuzemstvo
z dostavo mesečno Din 5,
četrtno Din 15, polletno
Din 30, celoletno Din 60;
za inozemstvo Din 60 in
poština posebej — Oglasi
po ceniku.

SOCIALIST

Izhaja vsak petek popoldne.

Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo.

Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Vidovdanska cesta šte. 2, pritličje.

Glasilo Socialistične Stranke Jugoslavije

Štev. 25.

Ljubljana, dne 20. junija 1924.

II. leto.

Giacomo Matteotti.

Zločinski italijanski fašizem, ki je pripadal do oblasti po reki najplemenitejše italijanske krvi, se je z zadnjim strahovitim umorom razgalil pred celim svetom. Živinsko ubojstvo našega sodr. Matteottija ni edini in najgrši zločin, ki so ga v zadnjih letih zakrivali Mussolini in njegovi krvoločneži. O ne! Dolga je vrsta mučnikov, ki so poginili pod bodali in samokresi fašistovskih tolovajev. In če se je končno javno mnenje razpaljene Evrope ogorčeno dvignilo proti banditom in njihovemu vrednemu poglavarju, je temu vzrok zgolj dejstvo, da je način umora in osebnost žrtve, morala končno vzbuditi pri vseh civiliziranih narodih zavest, da vlada po nepojmljivem naključju usode proti vsem naravnim zakonom človeškega razvoja, nad pretežnim delom demokratične in napredne Italije oni del barbarske Italije, ki je bil doslej vedno potisnjen v ozadje. Zakaj iz mesarskih Mussolinijevih rok je kapala plemenita kri italijanskih najbojsov borcev že mnogo prej, že takrat, ko je s pomočjo policije in kapitalističnega denarja razganjal delavske shode in pobijal vse vprek, mlade in stare sodruge, može in žene ter s to prakso nadaljeval še potem, ko je dosegel oblast in postal vseomogočen. Danes pa izjavlja ta nasilni uskok, da bodo krivci kaznovani. Kaznovati bi moral samega sebe, ker je leta dni pustil nekaznovane notorične ubijalce, o katerih je vsa javnost vedela, da so imeli na vesti na tucate umorov ki so jih, kakor so javno priznavali, izvrševali po »višjem ukaz« . On je štivil zločince ter v parlamentu in izven njega javno in ponovno grozil opoziciji, da kar ni pokončal ob pohodu na Rim, lahko pokonča sedaj. Kdo naj se čudi, da so se nato našli ljudje, ki so njegovim željam ustregli z dejanji, ko so zlasti videli, da se znani morilci svobodno sprehajajo po slavni italijanski mestih? Naravno, da niti italijanska niti zunanja javnost ne more verjeti v iskrenost sedanjih Mussolinijevih izjav. Zgodilo se je prav to, kar je bilo po vsem njegovem dosedanem dejanju in nehanju neizbežno. Evropska javnost ve prav dobro, kdo je glavni krivec Matteottijevega ugrabljenja in umora.

Mussolinija in njegove pajdaše čaka strašna sodba.

Umorjeni sodr. Matteotti je bil eden najboljših in najvrednejših članov italijanskega delavskega pokreta in socialistične internacionale sploh. Italijansko socialistično gibanje, ki je dalo skupni stvari toliko sijajnih mož, je ponosno kazalo na svojega voditelja in poslanca Matteottija kot na posebejno sintezo vseh vrlin in vseh nad izmučenega in vendar nepremagljivega italijanskega socialističnega delavstva. Sin bogate obitelji, docent na bolonjski univerzi, vsestranski temeljiti pisatelj univerzalne izobrazbe, imel je pred seboj krasno bodočnost. Odpovedal se je vsemu ter se požrtvovalen, delaven, neustrašen postavil ves v službo socialistične

stranke, postal kmalu njen tajnik in glavni organizator. V boju proti fašizmu je bil dostojen, a nepopustljiv. Stari, osiveli borec Filippo Turatti se je o njem pravilno izrazil: »Bil je naš najvrednejši človek, naravno, da so si izbrali ravno njega za žrtev.«

Sedaj iščejo njegovo truplo; tako vsaj pravi Mussolini in njegova policija. Verjetneje pa je, da so njegovo truplo že našli, pa ga poskrili, da ne bi konsternirana javnost izvedela, kako so ga častiti epigoni fašistične kulture in civilizacije pomorili. ... pa pravimo, da tudi tako skrivanje ne more rešiti Mussolinijevega režima. Truplo umorjenega druga je italijanska javnost že našla; vidi ga povsod; po vseh trgih in ulicah Italije, ki je bila in ostane od Garibaldija, od Mazzinija in ne bo nikoli od Mussolinija; vse poštene duše poštene Italije vidijo ob vsaki uri in povsod neizbrisno postavijo dvaindvajsetkrat prestreljenega, sedemkrat z bodalom ranjenega, trikrat s topim orodjem po glavi udarjenega Matteottija; vidijo ga, kako stopa z izbitim desnim očesom in s svojim velikim krvavečim srcem med nje, tih in miren, kakor duh večne pravice!

Vidimo ga vsi, ki vemo, da ni še nikoli bodalo dvignilo nareča k luči in moči, ki vemo, da nista tema in barbarizem nikoli trajno premagala plemenitost in razum.

Ob težki uri bodo občutili mrzlo pokojni in tih dihanje povsod in nikjer vidne Matteottijeve sence tudi nosilci sedanjega italijanskega režima. Nihče ne bo tedaj vprašal po njihovem spominu in po njihovem truplu.

Ta ura ni več daleč, slavni mesarji, ki hočete svet pomiriti s krvjo! Gorje vašemu spominu! Kaligula je še danes proklet, Dante, Galilej, Mazzini in z njimi vsi junaki misli in borbe so bili in bodo pozdravljeni in blagoslovljeni, dokler bo človeški duh pošteno delal in vstvarjal.

Italijanski fašizem se bliža koncu, z njim tudi vsi drugi fašizmi. Tisti, ki se ogrevajo za razne diktature, bodo kmalu spoznali, da je le v demokraciji in svobodi možnost napredka in pozitivnega socialističnega udejstvovanja.

Spoznali bodo tudi, da so v časih težke preizkušnje, ostali vztrajno na svojem bojnem mestu in junaško umrli prav tisti, ki niso smatrali za merilo revolucionarne uverenja in hotenja radikalne geste in groba žuganja.

Giacomo Matteotti, naš drug, je postal s svojo tragično potjo v večnost — simbol te dobe. Tudi mi imamo svoje žrtve, tudi pri nas se uvajajo iste metode. Toda njegova smrt je vse maščevala in izbrisala. Da! Ker vzdrnila je naenkrat spečo zavest poštenega sveta in ga dvignila k boljšemu. Ostalo pride.

Sprejmi, Matteotti, kjerkoli že počivaš, žarečo krizantemo našega spomina in naše zaobljube!

Fort.

* Rudolf Golob

Boj proti ropu volilne pravice in svobode.

Že zadnjič smo poročali, kako brez zakonite podlage je bil razpuščen ljubljanski občinski svet. V tem oziru naj ta korak opravičujejo demokrati kakor hočejo, z lažmi in obrekovanjem se dejstvo ne da utajiti. Izvršilo se je nasilstvo režima, ki ga mora obsojati vsa poštena javnost.

Da dobimo jasen pregled o nasilstvu demokratov, se oziroma kratko na razvoj boja za ljubljansko občino.

Pri prvih volitvah po preobratu so demokrati prvič izgubili absolutno večino v ljubljanskem občinskem svetu, ki so jo prej imeli skoro štirideset let. Dobili so 18 oziroma 19 mandatov, do čim so imele opozicionalne stranke (socialisti, klerikanci in narodni socialci) vse druge mandate. Demokratom se ni hotela prodati nobena druga stranka, ker so bile vse site režima, pa so se zedinile na županskega kandidata g. A.

Peska. Demokrati so pričeli veliko gonjo proti Pesku, dokler je ta resigniral na izvolitev. Opozicionalne stranke so se nato zedinile na kandidaturu s. dr. Periča, ter ga izvolile županom. Demokrati niso dali miru. Upravnega odbora Mestne hranilnice pa sploh niso niti sedaj pripustili k izvrševanju mandata, ter končno razpustili občinski svet z ničevimi razlogi, o katerih smo govorili že takrat.

Ljubljana je imela dotlej splošno in enako volilno pravico s proporcijem sistemom, ki je najbolj pravična. Ker so pa bili demokrati v Ljubljani stranka, ki je dobila pri volitvah največ glasov, so demokrati ljubljanske volilce oropali splošne volilne pravice ter napravili za Ljubljano volilni red, po katerem naj bi dobila demokratiška stranka kot najmočnejša polovico vseh mandatov in potem še od druge polovice po proporciju.

Ljubljanski volilci so bili na jasnem, da je to rop volilne pravice in nasilstvo, zaradi tega so se opozicionalne stranke domenile že pred volitvami, da nastopijo s skupno kandidaturo isto po razmerju prej dobljenih glasov, ker drugače ne bi mogli parirati tega nasilstva.

In tako je dobila skupna lista tudi po novem krivičnem volilnem redu večino ter je bil za župana zopet izvoljen s. dr. Perič v protest proti razpustu občinskega sveta in proti oropanju splošne in enake volilne pravice, za katero so se zlasti prej socialisti bojevali desetletja.

Sedaj razpuščen občinski svet je imel mir, dokler niso prišli v vlado zopet demokrati. Zapore so mu pač delali demokrati pri gospodarskih vprašanjih in s tem, da so se pritoževali proti vsem socialnim ustanovam, ki jih je hotel občinski svet oživitviti. In sedaj, ko je Pašič demokrate milostno sprejel v svoje okrilje, so zopet inscenirali razpust občinskega sveta ter upravnega odbora Mestne hranilnice.

Iz tega je jasno razvidno dvoje: 1. da demokrati ne marajo demokratizma in socialne komunalne politike in 2. da hočejo biti sami gospodarji v Mestni hranilnici ter izkoriščati po svojih bankah glavnice, ki so tam naložene.

Občinske volitve.

V nedeljo in ponedeljek so volile občine v Sloveniji nove občinske odbore. Tudi socialistični proletariat je umevno posegel v volilni boj.

Lahko rečemo: socialistični proletariat je z uspehom, z lepim napredkom zaključil ta volilni boj.

Pristaviti pa moramo tudi takoj: vse tam je dosegel socialistični proletariat lepe uspehe, kjer enotnega nastopa socialistov ni nihče zaviral in nihče zadržal.

Predno govorimo podrobneje o poteku volitev, pozivljamo sodruge, pozivljamo delavce: primerjajte fizide volitev v občinah, kjer so se delavci zavedali, da je interes delavskega razreda vsem delavcem skupen in primerjajte izide volitev v onih občinah, v katerih so šli delavci razdvojeni, razbiti v volitve.

Enotnega nastopa delavcev v občinskih volitvah se je objesna buržuazija bala, razprtije, preprirov v delavskih vrstah pa srčno in oholo veselila.

Naj bo ta izkušnja, ki smo jo doživeli pri teh volitvah nauk, glasen in nujnega upoštevanja vreden nauk: Proletarci vseh dežel, združite se!

Če pogledamo številčne rezultate v posameznih občinah, vidimo, da so socialistični glasovi lepo narasli. Narasli

To postopanje demokratov torej absolutno ni v skladu z interesi ljubljanskih volilcev.

V soboto dne 14. junija je sklical župan s. dr. Perič zadnjo sejo, da prečita odlok pokrajinske uprave glede razpusta občinskega sveta. Seja občinskega sveta se je izrekla ob tej priliki proti pritožbi zaradi razpusta občinskega sveta, ker sedanjemu režimu ne zupa ter dasi razpust ni utemeljen in zakonit, vendar pritožba ne bi imela druge posledice, kakor da bi se zadeva vlekla eno ali dve leti in bi tako imeli demokrati lep izgovor, da ne razpišejo novih volitev v zakonitem roku, dokler ni pritožba rešena.

Po seji občinskega sveta, katere se demokrati in narodni socialci niso udeležili, so občinski svetovalci z županom na čelu zapustili mestni magistrat ter korakali proti Unionski dvorani, kjer je bil napovedan protestni shod. Pred magistratom pa je bila kopa policijske straže peš in na konjih ter večji oddelek žandarmerije. Izprevod se je pomikal po Stritarjevi ulici, čez Franciškanški most in po Marijinem trgu. Na Marijinem trgu pa je policija zajahala v izprevod in razganjala udeležence. Občinstvo je prirevalo županu in občinskemu svetu ves čas burne ovacije, katerim je napravil konec po eni uri nepotrebnih nastop policije in žandarmerije.

Oblast je protestni shod prepovedala šele ob 6. uri zvečer tako, da občinstvo o prepovedi ni ničesar vedelo. Shod je bil prepovedan pod pretvezo, da se na shodu ne sme govoriti o trboveljskem dogodku, kar pa je bilo izključeno, ker sta razpust občinskega sveta ljubljanskega in pa nasilje v Trbovljah vzročno tako v tesni zvezi, da ju ni mogoče ločiti.

Za prepoved protestnega shoda torej tudi ni bilo nobenega vzroka, marveč je to dejanje zopet le nov čin nasilstva, ki se vrste kakor zločini hudodelca, ki si zadržava vrvo okolu vratu.

Sodbo o vseh teh dogodkih si napravijo čitatelji lahko sami; sami tudi lahko spoznajo, da nam je treba močnih organizacij.

pa so le tam, kjer so delavci vedeli, da je treba voditi borbo proti meščanskim strankam, proti onim, ki zastopajo interese podjetnikov, trgovcev in spekulantov.

V onih občinah je dosegel delavski razred lepe in zadovoljne rezultate, v katerih delavci vedo, da ni v dobrot delavskega razreda, če vodi delavec borbo proti svojim sotrpinom, proti svojim sodelavcem, ki so prav tako lačni, prav tako raztrgani in prav tako izročeni na milost in nemilost izkoriščanju in odiranju s strani podjetnikov, posetnikov.

In delavci, ki so volili v občinah Vič, Ježica, Smartno pod Šmarno goro in drugod, so se gornje neizpodbitne resnice zavedali. Zato so želi uspeh, dosegli napredek, ki mora koristiti delavskemu razredu.

V občini Celje-okolica pa je posameznikom uspelo, da so enotnost delavskega razreda razbili, cepili, onemogočili skupen nastop in omogočili, da bodo sedaj vodile občino meščanske, reakcionarne, kapitalistične stranke. Dosegli so, da občina Celje-okolica ne bo več rdeča, ne bo več socialistična!

Vzglede v občini Celje-okolica je trpek, je žalosten. Vendar pa ne kloni mo! Zavedajmo se, da bo tudi v tej ob-

čini ravno ta rezultat skoro pokazal: le v slogi je moč in v enotnosti napredek delavskega razreda. Bernet je v celjski okoliški občini odgovoren za to žalostno bilanco. Nas pa sedaj tudi ne sme zavesti ta žalostna izkušnja v morebitno osebno blatenje. Izid volitev sam je zadostno oblatil vse, ki so zakrivil in povzročili razdvojenost.

Naša naloga mora biti namreč: naprej, krepko naprej! Z delom, medsebojnim spoznavanjem bomo dosegli, da bo pri prihodnjih volitvah rezultat še lepši in da bodo rdeče vse one občine, v katerih živi in prebiva socialistični proletariat.

Sodruge pa, ki so izvoljeni v občinske odbore, čakajo težke naloge. Vsaj bodo morali voditi boj proti vsem zastopnikom in vsem zagovornikom meščanskega razreda. Vsak napredek v občini v prid delavskega razreda bo zahteval trdega, hudega boja. Vsi ostali pa se mo-

moramo zavedati, da bodo naši sodrugi v občinskih odborih in zastopih vodili boj proti meščanskim strankam uspešno le tedaj, če jih bomo podpirali, če jih bomo bodrili in jim stali enotni in složni ob strani.

Posedujoči razred pripravlja vedno nove napade na delavski razred. Preko vseh nasprotij, preko vseh osebnih napadov moramo imeti pred očmi interes delavskega razreda. Edini smo v vseh vprašanjih, ki se tičejo občin in delavskega razreda, bodimo tudi edini v boju, da izvojujemo potom občine za delavski razred kar največ pravice!

Zato naj odslej sodrugi razmišljajo, kaj mora delati socialist v občini, pa naj blatenje, prerakanje prepuste onim, ki jih bo zdravo delavsko gibanje samo izločilo. V ozdravljenju, v rdeč veletok usmerimo delo, usmerimo svoje poglede. Veselje do dela, uspešno delo bo posledica take usmeritve!

koncentraciji skoncentrirali Ljuba Davidovič Korošec in Mehmed Spaho. Politika močne roke pa zagotavlja svoje pristaje, da so sedaj šele prvi dnevi udeleževanja in da bo to trajalo tako dolgo, da bodo vsi volilci, če tudi s silo, prišli do prepričanja: državno edinstvo in pribečevičeva politika je eno in isto.

Opozicija, kakor tudi vladne stranke pa imajo še vedno eno »dodirno« točko. Dnevnice. Eni kot drugi bi jih radi dobivali. Za mesec junij so jih tudi že dobili. Sedaj pa noče nihče priznati, da si dnevnic želi. Izgleda pa, da bo opozicija očitek samostojnih demokratov, češ, da ona zahteva dnevnic, mirno požrla in eventualno izplačanih dnevnic za prihodnje mesece ne bo vrnil niti njen, niti samostojnih demokratov ali radikalov poslanec.

Intervencije. Kakor drugi, imajo tudi naši ministri lepo nalogo, da intervenirajo povsod, kjer to zahteva interes države in interes ljudstva. Vendar pa vrše naši ministri tudi take intervencije, ki niso vedno v interesu ljudstva. Sedaj napoveduje minister vojne in mornarice intervencijo v Albaniji, če bi se tamošnje prilike razvijale tudi še naprej v neprilog naši državi. Umetno bo izdana in z umetnima sredstvi opravičena ta intervencija. Na drugi strani pa dela tudi finančni minister svoje intervencije. Ena intervencija je veljala najetju posojila, druga intervencija pa naj bi ozdravila padavico našega dinarja. Da bo dinar ozdravel, zahtevajo meščanski časopisi denarnih injekcij na borzah, zahtevajo za dinarjevo padavico umetnih zdravil. Zakaj ne bi raje pogledali, kje tiči vzrok, da trese dinar mrzlica, da ga meče padavica in da rasejo cene sladkorju, kavi, olju, manufakturi. Intervencije, ki jih vrši vojni minister, naj delovno ljudstvo prepove, obenem pa z volilno kroglico da smrtno injekcijo tistim strankam, ki so krive sedanjih nevzdržnih gospodarskih razmer.

Paraliziranje. Ljuba Davidovič je napravil za letošnje poletje posebno potovalno maršruto. Iz Beograda v Zagreb, od tam na Sušak in naprej v Dalmacijo in Bosno. Davidovič hoče obvestiti svoje pristaje o položaju in še bolj zmanjšati že itak majhno število Pribečevičevih pristajev. Davidovič je imel sestanek v Zagrebu, imel shod na Sušaku. Da paralizira Davidovičevo akcijo, so pisali režimski listi, se je odpravil tudi Pribečevič v Zagreb. Značilno je eno: Jutro in njemu enako časopise se je strašno zgražalo nad tem, da ni priredil Davidovič v Zagrebu javnega zborovanja. Pa tudi Pribečevič se je omejil na »sestaneke« in ni iskal zavajati pri volilcih. V zagrebškem govoru je Pribečevič ponovno naglašal, da je koncentracijska vlada samo pobožna želja opozicije in njenih predstavnikov. Državna potreba zahteva, da se vlada sedaj brez parlamenta in brez parlamentarne večine, tako je Pribečevič govoril. Ker gradi Pribečevič svojo politiko

na taka načela, smo socialisti njegovi neizprosni nasprotniki. Socialisti želimo, da se delovno ljudstvo organizira in organizirano vodi svojo politično in socialno borbo brez nasilja, brez terorja, da se ustanovi volja večine in po volji večine se mora vladati in upravljati družba in država.

Novi predsednik francoske republike. Kongres je izvolil s 515 glasovi Doumergueja za predsednika francoske republike. Izvolitev Doumergueja je žalostna posledica razdvojenosti levičarskih strank. Ker je levica senata vztrajala, da se izvoli Doumergue in so zanj glasovale tudi desničarske stranke, je ostal Painlevé s 309 glasovi v manjšini. S tem je končal politično važni boj za predsedniško mesto. Značilno in zanimivo pa je, da je dosegel Doumergue predsedniško mesto le s pomočjo desničarskih strank, to je onih strank, ki so doživele ob volitvah občuten poraz. Za Doumergueja ni glasovala levica, ki je bila zmagovalka v zadnjem volilnem boju. Vsa levica je volila Painlevéja. Predsednik francoske republike je sedaj človek, ki stoji v odkritem nasprotju z narodovo voljo. Narodova volja je z zadnjimi skupšinskimi volitvami dosegla, da je padel Millerand, ni pa bila dovolj močna, da bi postal njen kandidat predsednik francoske republike. — Dasi Doumergue ni povsem v rokah soldateske, težke industrije, bančnega kapitala in duhovne gospode, vendar je tudi on kot predsednik senata v polnem obsegu sledil Poincaréjevi zunanji politiki. Francoski sodrugi so z vso silo zastopali stališče, da mora priti tudi v osebi predsednika republike do izravnave, izvojevanja 11. maja. Niso sicer zahtevali predsedniškega mesta zase, pač pa so zahtevali, da pridejo do veljave le resnični demokrati in prijatelji miru. Zato so volili Painlevéja. Morda bodo te volitve povzročile, da bo francoska demokracija pričela s temeljito revizijo francoske ustave, ki je že od leta 1875 v veljavi.

Komunistične stranke v Evropi. Na strankinem zboru ruskih komunistov je govoril Radek o komunističnih strankah v Evropi. V svojem govoru je izjavil: Položaj komunističnega gibanja v Evropi ni tako ugoden, kakor ga slikajo. Na Angleškem je komunistična stranka majhna propagandistična skupina. Tudi v Franciji je komunistična stranka kljub trenutnim uspehom veliko slabša kot pa socialdemokracija. Najvažnejše pa je, da se pravilno oceni razmerje moči v Nemčiji. Res je, da je utrpela nemška socialna demokracija pri zadnjih volitvah težke izgube. Vendar pa se rezultatov zadnjih volitev ne sme in ne more primerjati z volitvami leta 1920, ker je od takrat nastopila popolna pregrupacija političnih strank. Nemška socialna demokracija — tako je rekel Radek — je še vedno velika delavska stranka, ki je sedaj še bolj močna, ko je zgubila malomeščanski privesek. Posebno pa je Radek nastopil proti trditvam, da je komunistična stranka naj-

Politični pregled.

Z livade državitvornosti.

Tam v belem Belgradu imajo vlado, ki jo podpirajo tudi slovenski demokrati. Kriče pa kakor žerjavi, da so oni in vlada državotvorni ter da je njih namen in sveta naloga izvesti ustavo. Tako kriče, delajo drugače. Namesto, da bi izvedli ustavo, iščejo zločincev in sporov, konfliktov in uganjajo terorizem, o katerem mora reči zdrav razum, da je nasilen, nezakonit in zavraten. Dolej ima javnost tak občutek. Namesto dela policijsko špijoniranje in preganjanje na vse strani, kar ne pomeni vpostavitve reda v državi, marveč vpostavitve reakcije, zbujanje nezaupanja v državno oblast ter odporost, ki nima z izvedbo ustave nič opravka in izvedbe tudi ne ovira. Toda po činih, ki se izvršujejo, moremo sklepati le eno, da gre pri vsej politiki le za oblast, za maščevanje in za ekspropriacijo. To pa ni narodna državotvorna politika. Taka politika pomeni začetek konca in predhodnico reakcionarnega udara, ki mora zadeti povzročitelje nasilstev in krivic najbolj. Zdi se nam, da so demokrati zavezniki v Belgradu o delovanju te stranke povsem krivo informirani ali pa nimajo interesa na prečanskih pokrajinah. Vsekakor pa vsaj deloma tudi radikalci poznajo položaj ter se zaradi tega neprestano otrsajo svojih zaveznikov.

Radič je šel v Rusijo. Kaj dela tam, ne vemo, dasi poročajo režimski listi, da snuje komunistično kmetiško internacionalo. Radič je sicer demagog in bo prej ali slej končal s svojo otročje neumno politiko, toda poročilom našega režimskega časopisja pa udi ne moremo vsega verovati, ker vemo, kako zna delati »senzacije«, kadar hoče udariti. Radič je pač shujskal kmetiško ljudstvo na Hrvatskem, toda mož je spravljen, ko pride njegov čas in to, kar potrebuje. Kriči že, kriči, grize pa malo.

Ribničan v Ljubljani.

Matevž Drenovec je stara ribniška korenina. Ob mleku in koruznih žganjih je učakal sedemdeset let in odkar se je bil vrnil iz Laškega, kjer je pod očetom Radeckijem prelivlavo svojo junaško kri, je le redkokedaj pogledal čez domači plot. Kot trden kmet se je počutil najboljši srečnega doma, kjer se mu je na celem svetu zdelo še najbolj »lištno«. Dolgčas mu ni bilo nikdar in kadar bi mu postalo, tedaj se je za spremembo sprl s svojo staro, ki je znala zelo dobro brati levite. Imel je Matevž pet hčera in tri sinove in vse je srečno poženil in pomožil. Dostokrat je dejal svoji Neži, da ni pričakoval kdovekaj sreče v svetem zakonu, kajti nič kaj mu ni bila Neža všeč takrat, ko sta se po poroki peljala na Brezje, da se priporočita Materi Božji za srečo pri živini in otrocih. In zakaj mu ni bila všeč? Zato, ker se je tako čemerno držala, da ji je moral obljubiti en srebrni goldinar, če mu pove, kaj misli. Pa je rekla mrha negrauzna, da naj urejdu tistu, kar misli an guldirar. Polej mu je pa povajdala, da je mislila ne njaga. Ljubi Bog pa je Matevžev zakon vseheno blagoslovil in mu dal obilo sreče

pri živini, a pri otrocih še več. Vsem petim hčeram je napravil tako balo, da je ribniška dolina še ni videla take.

In, požen vseh posvetnih skrbih, je Matevž s svojo staro lepo užival svoj mirni kot, a kmetijo mu je vodil najstarejši sin Jože.

Lepega dne pa je prišlo Matevžu neko pisanje iz Ljubljane. Pismonoša je dejal, da je od sodnije in da bo moral Matevž v Ljubljano, kako in kaj in zakaj, je pač postranska stvar. Glavno je, da se je moral Matevž na svoja stara leta napraviti na pot v Ljubljano, katere že dvajset let ni videl.

In nasul si je Matevž polno malho kuhanega hrvaškega fižola, odrezal dobršen krajec kruha in vzel k temu še eno zelenko domače slivovke ter se tako obloženo napolil.

Ko je izstopil na dolenskem koldvoru iz vlaka, jo je udaril peš proti mestu. Ogledeval je lepe hiše ob cesti, a na dolenskem mostu je celo pljunil v Grubarjev prekop. Zadovoljno je kimal z glavo in se držal na smeh. Očividno mu je bilo všeč kar po vrsti vse, kar je videl.

Šel je lepo počasi dalje in jo slednjič primahal na mestni trg. Da se je moral med Matevženim pohodom v me-

sto dvakrat ustaviti tramvaj, da se je imel Matevž čas umakniti, o tem ne bomo govorili. Na Mestnem trgu pa je čakalo Matevža veliko presenečenje. Videl je pred neko staro hišo, ki je podobna cerkvi sv. Ožbolta v Ribniški fari, celo kompanijo vojakov, ki so stali postavljeni v lepo vrsto. Pospešil je svoj trudni korak in zagledal kakih 10 teh vojakov na konjih. Obstal je začuden in strmel v iskre konje in resne jezdece. Odsčipnil je založaj kruha in ga potisnil med zobe. Ker je bil obstal nekako sredi ceste in s tem oviral splošen promet na ulici, se mu je kmalu približal eden tistih vojakov in ga prijazno nagovoril:

»No, oče, kaj bomo kar tu obstali?«

»Ne vajm, kakou mislte. Jest b'že raj vidu, de b' se anu malu premeknil', b' usaj vidu, kuku kaj »selcirajo.«

»Nisem vas vprašal, oče, če bodo ti-le tu obstali. Vi morate naprej, ali nazaj, tu ne smete ostati.«

Matevž je raztegnil usta najpoprej v nasme, a takoj nato se mu je zresnilo lice in že je imel na jeziku par krepkih, da bi jih zabrusil vojaku. V tistem trenutku pa je prišel mimo nekdo, ki je dregnul Matevža s kolenem in mu prijateljsko svetoval:

»Oče, le pomaknite jo raje naprej, kajti danes bo v Ljubljani še komedija. Mestni očetje imajo namreč tu-le gori posvetovanje, kako bi odstavili vlado.«

»Kaku ste rekli? Praute de b' vlado odstavi. Ze božjo voljo, polej boda pa še strelali.«

»Tudi, če ne bo šlo drugače. Veste oče, Ljubljani hočejo vzeti župana, na smrt ga hočejo obsoditi.«

»O, svela pomagavka, Bih se usmili, kaga j pa zegrāju?«

»Prav ničesar ni zagrešil in Ljubljanci ga imamo radi. Ne trpijo ga pa tisti gospodje, ki so na vladi, zato so mu pisali predvčerašnjim, da ne sme biti več župan.«

»Kaj vsega ne povajste. Pa zakaj so tile sudatje ljat.«

»To niso vojaki, oče, to so žandarji in policaji.«

»Sej je use anu, tülku se prec vidi, de jahat ne znajo. Paglejte jih, kuku se ne kojnih držijo. Adn se je kar za grivo prjev, de b' dol' ne trajšcu. Prmojveri, smo bli pod Radecketam pa že use drugačni. Kaga je pa le unu, k' imajo pulicaji u rokah?«

»Oče, to je pa penderek.«

močnejša proletarska stranka v Nemčiji. V nadaljnjem govoru je napadal tudi naj-novejše predstavnike komunističnega gibanja v Nemčiji, o katerih je rekel, da so nekateri še leta 1918 pisarili članke, s katerimi so slavili in poveljevali Viljemu II. Ker je Radek tako govoril, ga niso več volili niti v strankino vodstvo ruske komunistične stranke, niti v oksekutivno komunistične internacionale. K Radekovemu govoru dostavljamo: Naj si naši sodrugi dobro zapomnijo Radekova izvajanja. Da bodo vedeli zavrniti gobeždače in razbijače, ki pripovedujejo: vse je naše, samo Jesenice se še upirajo itd. — Pa tudi pri naših nezavisnih imamo precej takih korifej, ki so še leta 1918 pljuvale na socialistična, marksistična načela.

Opozicija proti Mussoliniju. Matteottijev bestialni umor je strnil vse opozi-

cionalne stranke izvzemši komuniste. Dočim hoče ostala opozicija ostati v svoji borbi izključno na parlamentarnih tleh, so iz enotnega bloka izstopili komunisti, ki zahtevajo splošno stavko. Ostala opozicija je tudi odklonila, da bi vsi opozicionálni poslanci v znak protesta odložili poslanske mandate. Unitarska socialistična stranka je podala posebno izjavo, v kateri pravi, da odgovornost za zločin na poslancu Matteottiju ne zadeva samo neposrednih krivcev, temveč tudi vlado kot tako. Ker bi se pa moglo zgoditi, da bi fašistovska stranka izrabila nastop opozicije v svoje posebne namene, opozarja stranka vse svoje pristaše, naj se vzdrže vsega, kar bi se moglo izrabiti, pač pa se naj pripravljajo na odrešitev države od diktature, ki jo tlači in onečašča.

Tedenske vesti.

Zadnja seja ljubljanskega občinskega sveta. Na zadnji seji ljubljanskega občinskega sveta se je sklepalo o tem, ali naj se zoper razpust občinskega sveta vloži pritožba na ministrstvo ali ne. Razlogi razpustitvenega odloka so tako jalovi, da naravnost izzivajo odgovor in pritožbo. Taka pritožba bi pa bila sedanjemu režimu samo dobrodošla, ker bi lahko rešitev pritožbe zavlačeval skozi mesece in leta, med tem pa bi lahko absolutistično gospodaril na ljubljanskem magistratu. Ker pa mora vsaka resnično demokratična stranka zahtevati, da se ljubljanskemu mestu čimprej vrne redna občinska prava, se je občinski svet odpovedal pravici pritožbe in je ne bo vlagal. — Odgovor naj da vladi ljubljanski volilec! Po ljubljanskem mestnem statutu morajo biti volitve razpisane v štirih tednih. Paziti hočemo, da se bo vlada držala zakonitih rokov. Če zahteva od nas, da se držimo zakonov, jih mora v prvi vrsti ona sama spoštovati.

Zadnja seja upravnega odbora mestne hranilnice ljubljanske se je vršila v torek. — Upravni odbor je imel sklepati o tem, ali naj se zoper razpust pritoži na ministrstvo. Ker so razlogi odloka o razpustu tako ničevi, da mora njihovo neutemeljenost razvideti vsakdo, komur strankarska strast še ni popolnoma zmešala vse logike, je upravni odbor brez debate in soglasno sklenil, da vloži pritožbo in s tem ponudi centralni vladi priliko, da pokaže, kaj cení višje, ali zakonitost ali partizanstvo.

Občinske volitve v Mariboru in Celju. V Mariboru se bodo vršile občinske volitve 21. septembra, v mestu Celju pa 28. septembra. — Za Ptuj se bodo volitve razpisale pozneje. V Mariboru so napravili vladni demokrati pakt s klerikalci, to je z onimi, ki so po demokratskem globokem prepričanju državi najbolj nevarni elementi. To je doslednost nacionalne politike. Zelimo samo: dober tek!

»Sm s' prec mislu, de je za en d... k' je taku kratku.«

»To imajo policaji sedaj namesto sablje.«

»Jojmene, külku se je tajga ne svajt predrgaču! Pred dvajsetmi lajti usega tajga naj bli.«

In ni se mogel Matevž načuditi vsemu, kar je videlo njegovo oko. Med tem pa je bila občinska seja končana in mestni svetovalci so odhajali iz hiše, ki je podobna cerkvi sv. Ožbolta. Človek, ki se je bil spustil z Matevžem v razgovor, je naenkrat dvignil klobuk in zaklical: Živijo župan! Matevž se je ozrl in vprašal človeka:

»Kateri pa je župan?«

»Tisti je, ki gre prvi, le dobro pogledjte!«

»Aha, leuni, srajdne postave, pa kratke, črne moštace ima.«

»Da, da, tisti.«

»Sej je čistu fejst člouk videt, zekaj b' ne biu za župana. Še u Ribnici b' ga zvolili.«

»Mirno!«, se je začulo v tistem hipu za Matevževim hrbtom. In videl je Matevž, kako so se vojaki postavili v pozor. Motril jih je s strokovnjaškim pogledom starega veterinarja. Bil pa ni

Ljubljansko dnevno časopisje. Ta teden je prenehal izhajati »Narodni dnevnik«, ki so ga ustanovili pripadniki radikalne, samostojne kmetske in narodno - socialne stranke, tiskala ga pa je tiskarna Jadranske banke. Casnikarsko podjetje, ki naj bi istočasno zastopalo mišljenje in koristi različnih strank, po našem mnenju sicer ne more imeti daljšega življenja, vendar pa »Narodni dnevnik« ni umrl na tej bolezní, ampak prestrigle so mu nit življenja »višje sile« iz Beograda. — Ne motimo se, če trdimo, da tiče za temi višjimi silami naši demokrati, ki so se na ta način iznebili dnevnika, ki ni trobil v njihov rog. Tudi klerikalni »Slovenec« od zadnjega tedna dalje pravzaprav ni več dnevnik, ker je zaporedoma vsaka druga številka konfiscirana. Vzrok konfiskacijam je, ker več ali manj posrečeno napada sedanji »režim«, ki se sam istoveti z državo. Ker se bo ta praksa nadaljevala, bo »Slovenec« prav storil, ako bo dogovoril z demokrati pameten kompromis, da sme vsaj po dvakrat na teden nemoteno izhajati. Ker so demokrati že poprej kupili »Slov. Narod«, so tako srečno udušili vsak njim protiven glas našega dnevnega javnega mišljenja.

Duhovita matematika. »Slovenski Narod« in »Jutro« sta poročala, da so klerikalci izgubili pri zadnjih občinskih volitvah nad 100 odstotkov glasov, demokrati pa jih pridobili nad 120 odstotkov. Klerikalci so torej izgubili vse glasove, kar so jih zadnjič imeli in še nekaj več, tako da v nobeni občini nimajo nobenega glasu; nekaj izgube bodo pa mogli izkazati šele pri prihodnjih volitvah, ker sedaj ni bilo toliko volilcev, da bi pokrili izgubo. Demokrati so zmagali povsod, tako da so vse občine v njih v rokah. Pa pravite, da demokratska poročila niso vestna in matematično natančna. — Mi pa vemo, da so trdili socialisti pri zadnjih občinskih volitvah dosegli lepe uspehe ter da so se demokrati smešno in konfuzno zlagali.

menda nič kaj zadovoljen, kajti neprestano je nekaj godrnjal, kar se pa ni čulo.

Vojaska posadka in policaji so krenili proti Frančiškanski cerkvi. Po ulicah so se zbirali ljudje in vzklikali županu in občinskim očetom. Matevž bi se bil v gnječi kmalu izgubil, a na Marijinem trgu so ga tako zmešali, da se je jel pripraviti s stražnikom, ki ga je nadlegoval, naj ne postaja na ulici.

»Ti krola ti! I kaj je pa tjab mar!, če jaz stajim, sedim al' pa neprej grem!«

»Oče, le naprej, tu ne smete stati!«

»Kaj se je pa neredlu, al' se pa morda še kej bo. Pa ja ne de b' kralj pršu u Ljubljano, k je tülku zmešnjave?«

»Oče, kar naprej, ala!«

In Matevž ni dobil zaželjenega pojasnila, moral je naprej. Toliko se pa še nikdar v življenju ni čudil, kakor to pot.

Kmalu bi bil pazabil, zakaj je pravzaprav prišel v Ljubljano. Slednjič se je spomnil tudi na to in ko je opravil, jo je brž ubral proti dolenjskemu kolvodvoru, samo da bi bil poprej doma.

Ko ga je Neža vprašala, kako je bilo v Ljubljani, ji je Matevž odgovoril: »Püsti me pr' mir.«

Jugoslovansko tiskarno bi bili demokrati radi dobili prav poceni. Razpustiti so hoteli Katoliško tiskovno društvo in za komisarja postaviti dr. Ivana Sušteršiča, ki bi bil sprejel demokrate za člane, kakor so to napravili pri Kazini in jo okupirali. Klerikalci so pa navihani in so tiskarno prodali ljubljanskemu škofu, preden so demokrati izvedli ta načrt.

Zvonimirjevi zvončki. »Naprejev« urednik je podoben neapolitanskemu muzikantu ali tudelsakarju, ki igra obenem na pet instrumentov in zvončke. Godba je neuglašena; razen zvončkov se sliši le vmes harmoničen piskali bas, sicer pa bingljanje zvončkov, ki ubija poslušalca s svojim železnim rožljanjem kakor zvončki zapuščene kapelice Tončka Zvonimirja. Nepretrgoma ti udarja na ušesa, kakor boben neuglašene bande: lump Korun, lump Koren, lump-lump. Svetek lump in Uratnik, lump-lump, lump Čobal in Golouh, lump-lump, Dražil lump in Kopač, lump-lump, vsak je lump, ki na tudelsak ne pleše moj. — To je tenor Bernotove politike. Obrekovanje in demagogija mu je socializem, zavijanje resnice in laž pa filozofija v boju za svoje — korito. Pa še z drznim čelom trdi, da to vodi razredni boj, dasi je vse njegovo delo le strup za zdravo pamet!

Surovine. Ko se je vračala pretečeni teden Fakinova mati s pokopalšča v Trbovljah, je po potu jokala, ihtela... Mimo je prišel rudar, ki je ni poznal, pa jo je vprašal: Mati, zakaj jokate? »Kaj bi ne jokala, ko so mi pa sina ubili!« je jokajoča revica odgovorila. Pogovor pa je slišal surovi paznik, ki je Fakinovo mater poznal in rekel je: »Prav je, zakaj pa je prišel v Trbovlje.« Surovine niso ganile materine solze, surovina je hotel mater še bolj užaliti, še bolj razalostiti. Rudar je paznika zato oklofotal, obenem pa vzel pri obratnem vodstvu svojo knjižico, rekoč: Med takimi surovinami ne bom delal. Odsel je drugam, odsel v svet, da bo srečal boljših ljudi in pripovedoval, kakšne surovine lazijo pri nas okoli. — Strokovne organizacije pa naj razmišljajo, kako se učí paznike olike in dostojnosti.

Fakinova obdukcija. Iz Trbovelj nam pišejo: Fakina so izkopali in obducirali. Dočim pa so o obdukciji umrlih Orjunašev časopisi prinesli obširna obdukcijiska poročila, ki so natančno povedala, kako so bili ranjeni, kaj je povzročilo njihovo smrt, je obdukcijisko poročilo o Fakinovem raztelesenju tako, da bi bilo bolje, da bi ne bili motili Fakinovega počitka.

Poslanski riziko. Zemljoradniki, stari demokrati hodijo sedaj po zaupnice okoli svojih volilcev. Radikali, samostojni demokrati pa skrbje za to, da dobe opozicionalni poslanci — krepke in močne nezaupnice. Še več. Poskrbe celo, da dobe opozicionalci batine, da jih vtikajo v zapore in izganjajo iz njihovih volilnih okrožij. Menda sta bila zemljoradnika Vujič in Miletič, ki sta prinesla kazat v Beograd vidne znake nevidno inscenirane nezaupnice. Potolčena in pretepana sta šla protestirat z Lazičem k Pašiču, ki se je pa tokrat pošteno razburil. Koncem koncev pa je vlada ugotovila, da gre očitno za cel sistem tendencioznega prikazovanja razmer v državi in da je kar dobro in prav, če jih dobe taki ljudje po grbi. — Najbolj pa se demokrati in radikali razburjajo na tem, da kličejo pretepeni, opljuvani in opsovani poslanci kralja na pomoč. Priznava pa, da so se razmere med koalicijo in opozicijo tako zaostrile, da je edin izhod: volitve. Če bodo skorajšnje volitve posledica pretepanja, to pretepanje ne bo zastoj. Samo značilno je, da morajo šele pretepanja pokazati, da je demokracija v naši državi pokopana in tudi ona opljuvana. — Tepeni poslanci pa naj se tolažijo s tem, da so dobili za junij itak izplačane dnevnice. Nekaj pa morajo za to le storiti.

Mednarodna konferenca dela. V Ženevi so 16. junija svečano otvorili šesto mednarodno konferenco dela. Konferenci prisostvuje 39 držav, od teh je 29 poslalo svoje popolne delegacije. Na predlog angleškega delegata Bonfielda je bil izvoljen za predsednika švedski ministrski predsednik s. Branting. Naša vlada ni odredila delegacije. Temu se mi ne čudimo, ker poznamo njene me-

tode. Pa tudi zunanji svet se ne bo čudil, vsaj sliši o nas vedno le čedne in lepe stvari.

Incident v Sofiji. Naši avanturisti še niso razjasnili vлома v prostore jugoslovanskega konzulata v Celovcu, že pišejo listi, da so neznanci vlomili v stanovanje jugoslovanskega vojaškega atašeja v Sofiji. Vlom se za vlomom vrsti vsi pa dajejo nove hrane nacionalnim šovinistom, ki brezglavo zahtevajo osveto in maščevanje. Kaj pa, če so vlomili baš v ta namen inscenirani sami? Kaj pa naj najdejo v stanovanju smrtnega vojaškega atašeja?

Pred stavko nemških železničarjev? Načelstvo nemške železničarske zveze se je posvetovalo o predlogih, ki jih je stavilo prometno ministrstvo v pogledu zvišanja železničarskih mezd. Načelstvo je predloge prometnega ministrstva odklonilo, stavilo ponovne predloge in je precej izgledov, da se bo mezdnogibanje ugodno zaključilo, ne da bi bilo treba stopiti v stavko.

Stavka grških železničarjev. Ker so stopili železničarji na Grškem v stavko, je vlada militarizirala vse železničarsko osonje. Se vidi, da živimo z Grško v čisto dobrih in prijateljskih odnosjih. Vsaj je celo mogoče, da je Velizar Janković slavni minister saobračaja poslal svojim grškim prijateljem celo formulacijo, kako se militarizacije veoma dobro sprovodi. — Seveda pa bodo prišli železničarji tu in tam do spoznanja, da je protiutež militarizacijskim besnenjem raznih Jankovičev edino le močna strokovna organizacija.

Pašičeva brada v nevarnosti. V Nišu so aretirali Bolgara, ki je član bolgarskega anarhističnega udruženja »Ujedinjenje ali smrt«. Iz zaseženih spisov pa so naša policajci razvideli, da je bil Bolgar poslan v Jugoslavijo, da bi ubil Pašiča, ja, samega Pašiča. Pa še več. Ko bi ta Bolgar opravil nad Pašičem naloženi mu posel, naj bi šel lepo na stanico, vzel karto do Prage in tam naj bi ubil še bolgarskega ministra Obova. Naša policija je iznajdljiva, Bolgar pa korajžen. Kar dva naenkrat si je izbral. Bog ve, za kaj rabi Pašič zopet atentat?

Prvi znaki okrevanja. Ata Narod se je vendar enkrat vprašal, kaj pravzaprav hoče naše ljudstvo. Na to vprašanje si je tako-le odgovoril: Alfa in Omega ljudskih zahtev je zboljšanje socialnih razmer. Omogočite kmetu mirno in produktivno obdelovanje zemlje, dajte delavcu plačo, ki mu bo zadostovala, da preživi sebe in svojo družino, preskrbite obrtniku trg za ugodno razpečevanje njegovih izdelkov, osigurajte uradništvu stanu primerno življenje in pomagajte industriji in trgovini iz vojne stagnacije, pa odpačajo vsi razlogi nezadovoljnosti. Tako si je odgovoril Narod sam. Ko pa delavstvo zahteva kruha in plače kar zahteva sedaj tudi Narod, tedaj govori ravno Narod najglasneje o državi nevarnih elementih in proslavlja Orjuna za to, da je šla v Trbovlje streljat delavce in umorit rudarja Fakina.

Morda je pa tudi Narod sedaj spoznal, da je red in mir v Jugoslaviji gospodarsko in socialno, ne pa nacionalno vprašanje. In da se zadovoljnost ljudstvu ne bo ustvarjala z bombami in terorjem, marveč z vsestranskim napredkom na gospodarskem in socialnem polju. —

Pa smo le napumpali. Kakor poročajo poučeni časopisi, se je med jugoslovensko in angleško vlado sklenila pogodba glede posojila 300.000 funtov Jugoslaviji. Posojilo je zajamčeno po tačnem monopolu. Obrestna mera bo znašala baje samo 9 odstotkov, ne vštveši provizije in druge režiije. To se vesele nekateri tega posojila!

Konferenca italijanskih in jugoslovenskih trgovcev. V soboto je bil v Padovi otvorjen sestanek zastopnikov trgovskih zbornic vseh treh Benečij in pa trgovskih zbornic Jugoslavije. Na sestanku so proučevali gospodarski položaj v obeh državah, osobito pa trgovske, prometne, bančne in carinske odnose. Po sestanku je bila sprejeta resolucija, v kateri se izraža želja, naj bi obe interesirani vladi sklenili čim popolnejšo trgovinsko pogodbo. Za nameček so poslali pozdravno in udanostno brzojavko Mussoliniju in Pašiču.

Palača generalnega štaba. Ministrski svet je na svoji zadnji seji dovolil ministrstvu vojne in mornarice za gradnjo nove moderne palače za glavni generalni štab v Beogradu kredit v znesku 11 milijonov dinarjev. Pa kredit za gradnjo delavskih stanovanj? Nema budžetarne možnosti, odgovarja vladna gospoda.

Čevljar - milijarder. Ameriški konzulat v Zagrebu je te dni obvestil čevljarja Konrada Müllerja v Vinkovcih, da mu je namenjeno veliko premoženje v Ameriki v vrednosti nad 16 milijonov dolarjev, ako dokaže, da je on v resnici tisti Konrad Müller, kateremu so sodniki v Ameriki zapustili ogromno dedščino. Pač srečen človek. Bog ve, če bo dal naši vladi kak kredit? —

Ciklon v Rusiji. Sredi preteklega tedna je divjala nad Moskvo huda nevihta, ki je polomila mnogo dreves. Po ulici so tekli potoki vode in so ustavili ves promet. Radič je najbrže v miru otepaval naprej svojo mirotvorno čebulo in čovječanski luk. — Republikanske opanke pa za tako vreme niso prikladne. No, najbrže si je nataknil boljševiski »šimic« čevlje.

Ruski zapori. Po poročilih iz Petrograda so ruski zapori sedaj polni dijakov, ki so se uprli odredbam sovjetskih oblastev. Posamezni dijaki so obtoženi kontrarevolucionarne propagande. Lepe razmere.

Vestnik „Svobode“.

Podružnica Svobode v Šiški sprejemajo v glasbenem odseku mladeniče, kateri imajo veselje do glasbe. Poučuje se v torek in petek od 7. do 8. ure zvečer v Zadržnem domu. Stariši, pošljite Vaše fante v interesu njih samih v ta koristni tečaj.

Trbovlje. Sporoča se vsem podružnicam in DTE »Svobode«, da se okrožni izlet v Trbovlje, dne 29. junija t. l. ne bo vršil vsled prepovedi vseh večjih prireditev od strani oblasti, z ozidrom na dogodke 1. junija.

Kdaj se bo izlet vršil, bo to podpisana podružnica potom okrožnic in časopisja podružnicam in DTE sporočila.

Odbor Delavske telovadne in kulturne zveze, podružnica Trbovlje.

Iz stranke.

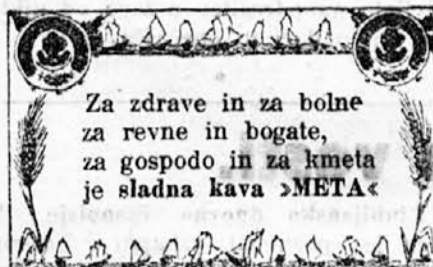
Pokrajinsko tajništvo SSJ in pa uprava »Socialista« se nahajata v Ljubljani, Vidovdanska cesta 2.

Pri tej priliki opozarjamo, da pridejo dopisi s pomanjkljivimi naslovi pogosto v nepravne roke, kar napravi zmedo in zastanek pri poslovanju.

Naslov za pokrajinsko tajništvo je: Pokrajinsko tajništvo SSJ, Ljubljana, Vidovdanska cesta 2.

Naslov za uredništvo in upravo pa je:

Uredništvo in uprava »Socialista«, Ljubljana, Vidovdanska cesta 2.

Kar je dobro, ne more biti najceneje!

Kajti le v tem slučaju ste gotovi, da porabljate res nekaj dobrega in neškodljivega! Velika množina maščobe, vedno enaka dobra kakovost in obilne pene, to so prednosti Zlatorog-milla! Zlatorog se dobi povsod.

Izdajatelj:

Oblastni odbor SSJ za Slovenijo.

Odgovorni urednik:

France Vidmar.

Tiska tiskarna Makso Hrovatin.

SOLIDNO

in strokovnjaško izvršuje vsa v stavbeno stroko spadajoča

zidarska in betonska dela

Danijel Battalino, stavbeno podjetje v Ljubljani VII (sp. Šiška)

Zahtevajte povsod

„JADRAN“

terpentinovo čistilo za čevlje, ker je najboljše.

Ako čistite čevlje edino le z »Jadrano« kremo, si prihranite mnogo denarja.

Vaši čevlji ne razpokajo, ostanejo mehki in trpežni.

Zahtevajte povsod

vse vrste šolske zvezke v korist slepim.

Izdelava in razpošilja najceneje

Anton Janežič

papirna industrija in knjigovoznica
Ljubljana, Florjanska ul.

Našim rodbinam priporočamo NAŠO DOMAČO izvrstno kolinsko cikorijsko.

Produktivna zadruga krojačev r. z. z o. z. v Mariboru, Ruška c. 5. Ustanovljena l. 1908.

Izdeluje moške in ženske obleke, ter vseh vrst uniform. Najboljša izdelava v lastnih delavnih. Velika zaloga različnega tu- in inozemskega volnenega blaga. Solidne cene. Točna postržba.

Na mesečne obroke

brez povišanja cen daje moške, ženske in otroške obleke
O. Bernatovič, Ljubljana
Mestni trg št. 5

Obnovite naročnino!

SIDOL

sredstvo za čiščenje kovin

AZUROL

plavilo za perilo

LODIS

krema za čevlje

!! Zahtevajte povsod !!

Prva Mariborska delavska pekarna r. z. z o. z. v Mariboru, Tržaška cesta št. 37-38, telefon št. 324. Ustanovljena leta 1898. — Moderno in higijensko urejena pekarna priporoča svoje okusno in vedno sveže pecivo v polni teži. Pecivo se dostavlja tudi na dom.

„Vinocet“

tovarna

vinskega kisa,

d. z o. z. Ljubljana
nudi

najokusnejši in najfinejši namizni kis iz pristnega vina.

Dobiva se v vseh podružnicah Konsumnega društva za Slov.

Razširjajte „Socialista“

En gros Letna trikotaža, nogavice, galanterija in drobnina En gros

Gasparl & Fanning, Maribor, Aleksandrova cesta št. 48

Prva mariborska produktivna zadruga čevljarških izdelkov r. z. z o. z. v Mariboru, Oražnova ulica št. 4. Izdelovalnica moških in ženskih čevljev. — Popravila se točno in solidno izvrše.

Za poletno sezijo!

Priporočamo svojo veliko zalogo različnega angleškega in češkega sukna, volnega blaga za moške in ženske obleke, različno perilno blaga, kakor platno, šifone, cefirje, tiskanino v najnovejših vzorcih in bogati izberi, dalje različne volnene in šivane odeje za postelje, svilene volnene in bombažaste rute za na glavo itd. itd. Opozarjamo tudi na raznovrstne ostanke po zelo znižanih cenah.

A. & E. SKABERNÉ

veletrgovina z manufakturnim blagom

v LJUBLJANI, Mestni trg št. 10.

Od slej se

razlikuje izvrstni, iz davna preizkušeni »Pravi FRANKOV« kavni prídátek od ponarejenih proizvodov tudi že na zunaj po novi, rjavomodro-beli etiketi. — Na tej se posebno iztičejo karakteristični znaki razlikovanja, ki so: im. »Frank« in »kavni mlinček«.

»Pravi FRANK« z mlinčkom zahvaljuje svojo splošno priljubljenost izvrstnemu aromu in prijetnemu okusu ter svoji izdatnosti in tečnosti.

Kralj & Bolha

Ljubljana

Komenskega ulica 7

Najboljša banaška moka, pšenica, oves, koruza i. t. d. — Plačujemo vreče po najvišji ceni.

Razširjajte in naročajte „SOCIALISTA“!

ZASTONJ

ne, pač pa po zelo nizkih cenah dobite vse kuhinjske potrebščine, kakor raznovrstna kleparska, kotlarska, kovnostiskarska ter ključavničarska dela in druge predmete pri zadrugi

Jugometalija

r. z. z o. z.

splošna kovinska industrija

Ljubljana, Kolodvorska ulica 18

Telefon št. 729.

Siegel & drug

d. z o. z.

tkalnica platnenega in bombažnega blaga

Ljubljana, Dunajska c. 31

Svitavy (Č. S. R.)

Wien (Nem. Avstr.)